

P7_TA(2014)0103

Endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi 2013. aasta eduaruanne

Euroopa Parlamendi 6. veebruari 2014. aasta resolutsioon endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi 2013. aasta eduaruande kohta (2013/2883(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 16. detsembri 2005. aasta otsust anda riigile ELi kandidaatriigi staatus, samuti Euroopa Ülemkogu 13. detsembri 2012. aasta ja 27.–28. juuni 2013. aasta ning 17. detsembri 2013. aasta järeldusi,
  - võttes arvesse 19.–20. juunil 2003. aastal Thessalonikis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumise järel avaldatud eesistujariigi järeldusi Lääne-Balkani riikide väljavaadete kohta ühineda Euroopa Liiduga,
  - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 845 (1993) ja 817 (1993), samuti ÜRO Peaassamblee resolutsiooni 47/225 ning 13. septembri 1995. aasta ajutist kokkulepet,
  - võttes arvesse Rahvusvahelise Kohtu otsust ajutise kokkuleppe kohaldamise kohta,
  - võttes arvesse komisjoni 16. aprilli 2013. aasta aruannet „Reformide elluviimine kõrgetasemelise ühinemisdialoogi raames ja heanaaberlike suhete edendamine” (COM(2013)0205), 2013. aasta eduaruannet (SWD(2013)0413) ning 16. oktoobri 2013. aasta teatist „Laienemisstrateegia ja peamised ülesanded aastatel 2013–2014” (COM(2013)0700),
  - võttes arvesse 1. märtsi 2013. aasta erakondadevahelist kokkulepet, uurimiskomisjoni 26. augusti 2013. aasta lõpparuannet ning 16. septembri 2013. aasta vastastikuse mõistmise memorandumit,
  - võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone selle riigi kohta ja 22. novembri 2012. aasta resolutsiooni „Laienemine: poliitikavaldkonnad, kriteeriumid ja ELi strateegilised huvid”¹,
  - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et Euroopa Ülemkogu otsustas viiendat aastat järjest riigiga ühinemisläbirääkimisi mitte alustada, ehkki komisjon on andnud selleks heakskiitva soovitus; arvestades, et järjekordne viivitus süvendab veelgi riigi avaliku arvamuse nõrdimust selle üle, et ELiga integreerimise protsess on seiskunud, ning võib teravdada siseriiklikke probleeme ja pingeid; arvestades, et kahepoolsed probleemid ei tohiks takistada ühinemisläbirääkimiste ametlikku alustamist, kuid need küsimused tuleks lahendada enne ühinemisprotsessi lõppu;
- B. arvestades, et õigusriigi põhimõtted, ajakirjandusvabadus, piirkondlik koostöö ja

---

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0453.

heanaaberlikud suhted on ELi laienemisprotsessis ülimalt tähtsad;

- C. arvestades, et kahepoolsete probleemidega tuleks tegeleda võimalikult varakult ja konstruktiivselt, võttes arvesse ÜRO ja ELi põhimõtteid ja väärtusi;
1. kordab nõukogule esitatud üleskutset määrata viivitamata kindlaks ühinemisläbirääkimiste alustamise kuupäev;
  2. kutsub Kreekat üles kasutama oma eesistumisperioodi selleks, et anda uus poliitiline hoog riigi Euroopaga integreerimisele, kinnitada nii 2003. aastal Thessaloniki tegevuskavas antud lubadust ja luua soodsad tingimused kahepoolsete erinevuste lahendamiseks Euroopa väärtuste ja põhimõtete vaimus; kutsub eesistujariiki Kreekat üles kasutama oma juhtrollist tulenevat head võimalust uute algatuste väljatöötamiseks, et ületada ummikseis ja leida lahendus;
  3. julgustab riiki tugevdama reforme ja loobuma poliitikast ning tavadest, mis võiksid takistada tema tulevikku Euroopas, samuti kindlustama edusamme nendes valdkondades, mida on peetud kõige olulisemaks Euroopa Ülemkogu järelustes, täpsemalt avaldustes laienemise ning stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi kohta; on seisukohal, et läbirääkimiste alustamine ELiga on positiivne samm, mis võib aidata lahendada vaidlusi naaberriikidega, tuues ühtlasi kaasa uusi reforme riigi olukorra parandamiseks;
  4. arvestades komisjoni heakskiitvat soovitusi ja heakskiitvat hinnangut kõrgetasemelise ühinemisdialoogi tulemuste kohta ning hoiatades samas tagasilanguse ohu eest, peab kahetsusväärseks, et Euroopa Ülemkogu otsustas mitte korrata oma 2012. aasta detsembri otsust, milles nõustuti üldjoontes komisjoni seisukohtadega, nähti ette ühinemisläbirääkimiste alustamise otsuse võimalik vastuvõtmine järgmise eesistumisperioodi jooksul ning märgiti, et komisjon võtab selleks kõik vajalikud ettevalmistavad meetmed;
  5. rõhutab, et ühinemisläbirääkimiste avamise jätkuv viibimine toob piirkondliku stabiilsuse jaoks kaasa üha suuremad ja prognoosimatud kulud; kutsub nii valitsust kui ka komisjoni üles viima läbi kvantitatiivse analüüsi võimalike sotsiaalsete ja majanduslike kulude kohta, samuti poliitilise mõju kohta riigis ja piirkonnas ning riskide kohta, mis tulenevad sellest, et nõukogu ei ole määranud kuupäeva ühinemisläbirääkimiste alustamiseks;
  6. rõhutab, et kõiki kandidaatriike ja potentsiaalseid kandidaatriike tuleks kohelda vastavalt nende saavutustele;
  7. vaatamata riigi ees seisvatele väga olulistele probleemidele nõustub komisjoni järeldusega, et arvestades ühinemisprotsessi praegust etappi, on riik suurel määral ELi õigustikuga kooskõlas ning Kopenhaageni kriteeriumid on ühinemisläbirääkimiste alustamiseks piisaval määral täidetud; märgib, et ELi korra kohaselt võetakse uusi liikmeid vastu üksnes siis, kui nad vastavad kõikidele nõuetele; jagab komisjoni seisukohta, et läbirääkimiste alustamine õigussüsteemi, demokraatiat ja inimõigusi käsitlevate peatükkide 23 ja 24 üle kiirendab edusamme just nendes küsimustes, mis mõnede liikmesriikidele erilist muret valmistavad;
  8. palub Euroopa Ülemkogul toetada õigustiku sõelumise alustamist, eeskätt 23. ja 24.

peatüki läbivaatamist; usub, et sõelumine aitab kiirendada reforme ja aitab riigil tulemuslikumalt toime tulla ülesannetega, mis on paratamatud kõigis kandidaatriikides, näiteks õigusriigi tõhusamaks muutmine, kohtusüsteemi ja avaliku halduse reformid, ning suurendada ka rahvustevahelist ühtekuuluvust;

9. peab kiiduväärseks, et riik on täitnud stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingust lähtuvad kohustused ning on oma õigusaktide ja liidu õiguse kooskõlastamises edasi jõudnud; kutsub nõukogu üles võtma vastu komisjoni soovitud stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu rakendamise teise etappi liikumise kohta vastavalt selle lepingu asjakohastele sätetele;
10. rõhutab, et heanaaberlikud suhted ja piirkondlik koostöö on riigi ELiga ühinemise protsessis otsustava tähtsusega tugisammas – sealhulgas osapooltele vastuvõetava lahenduse leidmine nimeprobleemile läbirääkimiste teel ÜRO egiidi all; arvestades Albaania rahvusvähemust riigis ja tundlikke kahepoolseid küsimusi teiste naaberriikidega, eriti Kreeka ja Bulgaariaga, kordab oma seisukohta – olles ühel nõul komisjoniga –, et kahepoolsete küsimustega tuleks tegeleda ühinemisprotsessis võimalikult varakult, konstruktiivselt ja heanaaberlikult, pidades intensiivset ja avatud dialoogi Euroopa ühise tuleviku vaimus, ja eelistatavalt enne ühinemisläbirääkimiste algust; tuletab meelde, et tuleks hoiduda niisugustest žestidest, vastuolulistest meetmetest ja avaldustest, mis võiksid heanaaberlikke suhteid kahjustada; nõuab konkreetsemaid koostööalaseid tulemusi, et luua kolmepoolsed heanaaberlikud suhted Ateena, Sofia ja Skopje vahel;
11. kinnitab komisjoni järeldust, et Euroopa Ülemkogu jätkuv suutmatuse teha edusamme riigi ühinemiseks ELiga kahjustab ELi laienemisprotsessi usaldusvärsust; lisaks kahjustab see ELiga seotud reformimeetmete edendamiseks vajalikku õhkkonda; märgib, et ühinemisprotsess on iseenesest tõuge reformide lõpuleviimiseks;
12. leiab, et kuna osapooled ei ole ligi 20 aasta jooksul suutnud leida nimevaidlusele mõlemat poolt rahuldavat ja õiglast lahendust, tekib küsimus, kas raamistik selle eesmärgi poole püüdlamiseks on olnud usaldusväärne, ja lisab, et on ülimalt tähtis püüda see vaidlus lahendada; märgib, et olukord on lahendamata vaatamata sellele, et ÜRO vahendaja on teinud kõik endast oleneva ning et mõlemal poolel on olemas tõeline poliitiline tahe lahenduse leidmiseks; kordab siiski oma seisukohta, et kahepoolseid probleeme ei tohiks kasutada Euroopaga ühinemise protsessi takistamiseks;
13. tunnustab sellega seoses ÜRO saadiku Nimetzi esitatud ettepanekut geograafiliselt täpsustava liitnimetuse kohta ning leiab, et see on hea alus kompromissiks tingimusel, et Makedoonia rahvust, identiteeti, kultuuri ega keelt ei seata kahtluse alla;
14. kutsub Kreekat üles kasutama oma eesistujarolli, samuti komisjoni, nõukogu ja Euroopa Parlamendi ning riigi enda huvisid, et anda viivitamata uut poliitilist hoogu ausatele ja siirastele püüdlustele leida nimeküsimusele mõlemat poolt rahuldav lahendus; tuletab meelde Rahvusvahelise Kohtu 5. detsembri 2011. aasta otsust 13. septembri 1995. aasta ajutise kokkuleppe kohaldamise kohta; on seisukohal, et nii riigi juhtkond kui ka Euroopa Liit peaksid enne küsimuse rahvahääletusele panemist avalikkusele järjepidevalt selgitama, mis kasu on nimevaidluse kokkulepitud lahendusest; peab tervitatavaks Kreeka välisministri Evangelos Venizelose ja Prantsusmaa välisministri Laurent Fabiuse kohtumist ja kõnelusi riigi üle, lootes, et see ennustab positiivsemaid arenguid nimeküsimuse lahendamisel;

15. peab kiiduväärseks asjaolu, et üheksa kuu jooksul on kõnealuse riigi ja Bulgaaria töörühmad viiel korral sõbralikus õhkkonnas kohtunud; on seisukohal, et nende kahe riigi tundlikke ajaloolisi, kogukondlikke ja muid ühised küsimusi saab kõige paremini lahendada just sõbraliku dialoogiga, sh koostöös meedia, õigussüsteemi ja muude asutustega; nõuab, et võetaks olulisi meetmeid õigeaegse kahepoolse kokkuleppe saavutamiseks, mis oleks selleks sobiv raamistik;
16. väljendab veel kord muret selle pärast, et vaidlustes naaberriikidega kasutatakse ajaloolisi argumente, ning nõuab taas, et püütaks rohkem tähistada ühiseid ajalooliseid sündmusi ja tähtpäevi koos ELi liikmetest naaberriikidega, kuna see aitaks edendada paremat ajaloo mõistmist ja heanaaberlikke suhteid; ergutab jätkama püüdlusi luua ühiseid ajaloo ja hariduse eksperdikomisjone, et edendada objektiivset ajaloo tõlgendamist, tugevdada teaduskoostööd ja aidata tekitada noorte seas positiivset suhtumist naaberriikidesse; nõuab, et ametiasutused võtaksid kasutusele õppematerjalid, milles puudub ajaloo ideoloogiline tõlgendamine ning mille eesmärk on edendada ühist arusaamist;
17. avaldab riigile tunnustust edasiviiva rolli säilitamise ja viljakandva toetuse eest piirkondlikus koostöös, tunnustab riigi aktiivset osalemist piirkondlikes algatustes, nagu Kesk-Euroopa algatus ning rände, varjupaiga ja pagulaste piirkondlik algatus (MARRI); avaldab riigile tunnustust Kagu-Euroopa koostööprotsessi (SEECF) eesistuja rolli eduka täitmise eest 2012. aasta juunist kuni 2013. aasta juunini ning tunnustab sellega seoses kõikehõlmavuse soodustamist kui väärtuslikku panust piirkondliku koostöö täiendavasse tugevdamisse;
18. palub komisjonil ja nõukogul lisada kõnealune riik Kagu-Euroopa uude makropiirkondliku koostöö raamistikku, nimelt Aadria ja Joonia makropiirkondlikusse strateegiasse ja riikidevahelisse programmi;
19. kordab, et 24. detsembri 2012. aasta sündmuste järel loodud parlamendi uurimiskomisjoni soovitude täielik rakendamine ning vastastikuse mõistmise memorandumi täitmine kõigi osaliste poolt on hädavajalikud eeltingimused, et suunata riik taas Euroopa-Atlandi perspektiivi poole; tunneb uhkust laienemisvoliniku ja Euroopa Parlamendi rolli üle 1. märtsi 2013. aasta kokkuleppe vahendamisel, kuid märgib, et konstruktiivse kahepoolse dialoogi ja koostöö saavutamine ning boikottide vältimine on erakondade endi kohus, kui soovitakse võimaldada valitsuse täielikku ja sõltumatut õiguslikku järelevalvet ning kaitsta Euroopa demokraatlikke norme; rõhutab, kui oluline on, et nii valitsus kui ka erakonnad püüaksid poliitilise stabiilsuse säilitamiseks suhteid parandada;
20. peab kiiduväärseks OSCE/ODIHRi valimisvaatlusmissiooni järeldusi, mille kohaselt olid kevadel toimunud kohalike omavalitsuste valimised hästi korraldatud; jagab muret meediakajastuste tasakaalustatuse pärast, riigi ja erakondade tegevuse piiride hägustumise pärast haldusressursside kasutamise osas ning Albaaniast Pustecist pärit valijate registreerimisega seonduvate teatatud rikkumiste pärast; peab kiiduväärseks valitsuse lubadust täita täielikult valimisreformi kohta esitatud OSCE/ODIHRi soovitusel; toonitab vajadust pingutada rohkem erakondade rahastamise läbipaistvuse ja vastutuse suurendamiseks; nõuab tungivalt meetmete võtmist selleks, et vältida valimiskampaaniate ajal riigi ja erakondade tegevuse piiride hägustumist ning tagada erakondadevaheline kokkulepe valijate registri kontrollimiseks;

21. rõhutab, et on vaja tagada avaliku halduse professionaalsus ja sõltumatus, edendades poliitikat kõikidel tasanditel; märgib, et parlament võttis riigiametnike seaduse ja haldusteenistujate seaduse vastu esimesel lugemisel 8. jaanuaril 2014; peab oluliseks, et uues õigusraamistikus sätestataks läbipaistvuse, tulemuspõhisuse ja tasakaalustatud esindatuse aluspõhimõtted; palub, et valitsus jätkaks selles osas vajalikke reforme, nagu ka riiklike kulutuste ja riigihangete valdkonnas, kuna see aitab parandada valitsemise kvaliteeti;
22. nõuab tungivalt demokraatia tugevdamist uute otsustavate meetmetega eelarve detsentraliseerimiseks, peab kahetsusväärseks selle eelarve vähendamist möödunud aastal, kuid ootab uuringu aruannet detsentraliseerimise olukorra kohta ning väljendab heameelt tulude osakaalu suurenemise üle omavalitsuste põhieelarves tänu täiendavatele meetmetele, mis sunnivad kohalike omavalitsustega rohkem arvestama, eelkõige juhtudel, kus kohalikul tasandil on võimul muud erakonnad kui riigi tasandil;
23. peab kiiduväärseks piirkonna teiste riikide edusamme ELi integratsiooniprotsess, kuid on mures, et ühinemisläbirääkimiste alustamise edasilükkamine võib tekitada piirkonnas põhjendamatu ebavõrdsust, mis võib omakorda kahjustada rahvustevahelisi suhteid ja tekitada kõikides Makedoonia kodanikes kõrvalejätuse tunde; mõistab hukka marurahvusluse kõik vormid kõikides riikides; nõuab diskrimineerimisvastast poliitikat ja sallivust ühiskonnas, olenemata religioonist, etnilisest kuuluvusest või keelest;
24. toetab komisjoni nõuet viia lõpule Ohridi raamkokkuleppe läbivaatamine ja alustada selle soovitude elluviimist;
25. märgib, et poliitilise dialoogi tugevdamine riigi albaanlastest elanikkonnaga aitab oluliselt kaasa piirkondlikule stabiilsusele ja koostööle;
26. nõuab tungivalt, et valitsus, meedia, akadeemiline kogukond, kodanikuühiskond ja kõik asjakohased sidusrühmad annaksid avalikkusele selgelt märku, et diskrimineerimine rahvusliku identiteedi alusel, sealhulgas seoses kohtusüsteemi, meedia, tööhõive ja sotsiaalsete võimalustega, on riigis lubamatu; rõhutab, kui oluline on see mitmete etniliste kogukondade lõimimiseks ning riigi stabiilsuse ja Euroopasse integreerimise jaoks;
27. peab kahetsusväärseks, et hariduse integreerimise vallas ei ole tehtud suuremaid edusamme ning et integreeritud haridust käsitleva strateegia rakendamiseks ei ole eraldatud vahendeid; väljendab muret seoses asjaoluga, et üha vähem noori näib oskavat üksteise keeli; nõuab tungivalt, et selles küsimuses võetaks meetmeid eesmärgiga ennetada kooliealiste laste seas eraldatust ning võimalikke konflikte etniliste rühmade vahel; rõhutab samas, kui oluline on edendada kaasavat kakskeelset haridust vabatahtlikkuse alusel; on jätkuvalt mures roma õpilaste eraldamise pärast koolides;
28. on seisukohal, et takistusi parimatele demokraatlikele normidele vastava rahvaloenduse korraldamisel saaks osaliselt ületada rahvastikuregistri loomisega, mis oleks ajutine lahendus;
29. peab kahetsusväärseks, et meediavabaduse osas on riigi maine halvenenud; jagab komisjoni seisukohta, et sõnavabaduse ja mitmekesise ning pluralistliku, poliitilistest mõjudest vaba meedia kindlustamine on riigi jaoks ülitähtis ülesanne; märgib sellega seoses, et pluralistliku meedia puudumine on osaliselt riiklike reklaamimeetmete

- tagajärg; rõhutab, et on vaja tagada avalik-õigusliku ringhäälingu sõltumatus ja jätkusuutlikkus, julgustades ametiasutusi võtma meediaseaduse eelnõus vastu sellekohased kaitsemeetmed; on seisukohal, et uue meediaseaduse eelnõu üle tuleks korraldada täiendavaid konsultatsioone ja arutelusid, et nii olulises reformis lepitaks kokku ainult kogu riigi ajakirjandusringkondade ulatuslikul toetusel; märgib, et valitsuse ja meediakogukonna vahelise usalduse taastamiseks ja uuesti ülesehitamiseks on vaja rohkem pingutada; toetab riigi meediainstituudi algatust avaldada ELi toetusel nn valge raamat kodanikuühiskonna ja meedia suhete tõhustamise kohta; rõhutab, et on vaja rohkem pingutada, kaitsmaks meediasektori töötajate õigusi ja nende sõltumatust; toonitab, et meediavahendite omandilise kuuluvuse vallas on vajalik läbipaistvus;
30. juhib tähelepanu valitsuse ja ajakirjanike liidu varasematele edukatele ümarlauakõnelustele, millel tugineti OSCE vaba meedia eriesindaja teadmistele, ning usub, et vajalike edusammude tegemiseks tuleks esmajoones ümarlaud uuesti kokku kutsuda, viia ellu sõnavabaduse saavutamiseks koostatud tegevuskava ning tagada ajakirjanikele nõuetekohased töötingimused; tunnistab, et täielik sõnavabadus on saavutatav üksnes ühiskonnas, kus on kehtestatud õigused teabe avalikule kättesaadavusele ja kus on olemas avalik ruum, mis võimaldab mõtestatud avalikku arutelu;
31. usub siiski, et hiljutine vangistatud ajakirjaniku Tomislav Kezarovski juhtum ja muud juhtumid – mille tulemuse peaks määrama üksnes sõltumatu kohus, mis töötab Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni raames – tekitavad muret riigis esineva võimaliku valikulise õigusemõistmise pärast, mille ärahoidmiseks peaksid kõik asjakohased ametiasutused tõhusaid meetmeid võtma;
32. võtab teadmiseks uue lustratsiooniseaduse, kuid märgib ära ka Veneetsia komisjoni ja Helsingi komitee mured seoses seaduse põhiseadusele vastavuse ja võimaliku väärkasutamisega;
33. kutsub üles tugevdama andmekontrolli komisjoni volitusi ja viima kõik vajalikud dokumendid luure- ja vastuluureteenistusest alaliselt komisjoni ruumidesse;
34. kordab oma eelmises resolutsioonis esitatud soovitusi kodanikuühiskonna võimaluste suurendamise kohta; nõuab tungivalt, et valitsus tunnustaks kodanikuühiskonna tähtsat rolli ja lisaväärtust poliitilises mõttevahetuses, ning kutsub valitsust üles kaasama kodanikuühiskonna organisatsioone aktiivselt poliitilistesse dialoogidesse; rõhutab, et kodanikuühiskonna organisatsioonidel võib olla otsustav osa ELi integratsiooniprotsessi muutmisel läbipaistvamaks, vastutustundlikumaks ja kaasavamaks; leiab, et kodanikuühiskonna sektorit ja selle algatusi tuleks toetada; peab kiiduväärseks kodanikuühiskonna kaasamist justiitsministeeriumi loodud 23. peatüki eest vastutavasse töörühma ning julgustab kõiki ministeeriume seda eeskuju järgima; soovib toetada ettepanekut, et valitud kodanikuühiskonna organisatsioonid osaleksid liidu õigustikku käsitleva riikliku programmi kõikides töörühmades;
35. peab kahetsusväärseks, et kodanikuühiskonnaga tehtavat koostööd käsitlev valitsuse teine strateegia ja selle tegevuskava ei ole piisavalt edenenud ning selle rakendamine on jäänud venima; tunneb muret, et seda ei võeta piisavalt tõsiselt ning et eelarvetoetus kodanikuühiskonnale ei ole küllalt läbipaistev; usub, et partnerlus avatud valitsemise näol, mida riik on lubanud, võib pakkuda olukorra parandamiseks asjakohast raamistikku; peab õigeks ja julgustab näitajate kasutamist kodanikuühiskonna osalemise

hindamiseks, nagu on kirjeldatud komisjoni 12. septembri 2012. aasta teatises „Demokraatia ja säästva arengu juured” (COM(2012)0492);

36. kordab oma soovitusi, et komisjon ja valitsus näeksid järgmisel programmitöö perioodil ühinemiseelse abi rahastamisvahendist ette minimaalsed vahendid selleks, et 15% maksetest tehtaks valitsusväliste osalejatele, ning tagaksid, et kodanikuühiskonna organisatsioonidele antavat tehnilist abi haldaks kodanikuühiskond ise; nõuab lisaks, et II ühinemiseelse abi rahastamisvahendit kasutataks ka selleks, et aidata vastavalt seatud eesmärkidele realiseerida 9% riigieelarvest detsentraliseeritult piirkondliku ja kohaliku tasandi omavalitsuste kaudu;
37. avaldab riigile tunnustust varasemate reformide eest, millega on viidud riiklik õigusraamistik vastavusse rahvusvaheliste standarditega; nõuab tungivalt, et riik suurendaks kohtunõukogu läbipaistvust, et vähendada selle tajumist mõjutatava ja surve all töötava asutusena; kutsub komisjoni üles arvestama ja analüüsima oma tulevastes eduaruannetes riigi kohta tehtud Euroopa Inimõiguste Kohtu otsuste järgimist;
38. peab kiiduväärseks meetmeid, mis on suunatud kohtute professionaalsuse, sõltumatuse ja tõhususe suurendamisele, nimelt kohtunike ja prokuröride akadeemia lõpetanute töölevõtmist nendele ametikohtadele, juhtumite lahendamise positiivset määra kohtutes 2013. aasta esimesel poolel ning võlgnõuuste jätkuvat vähendamist; nõuab kohtupraktika ühtlustamist, et tagada usaldusväärne kohtusüsteem ja avalikkuse usaldus;
39. nõuab eelkõige, et tugevdaks riikliku korruptsiooni ennetamise komisjoni, siseministeeriumi korruptsioonivastast üksust, organiseeritud kuritegevuse ja korruptsiooni vastase võitlusega tegelevat riigiprokuratuuri ja riigikontrolli nii eelarve, vahendite kui ka personali osas; rõhutab lisaks vajadust keskenduda kõrgemal tasandil aset leidvatele korruptsioonijuhtumitele, et kasutada paremini ära vara arestimise ja konfiskeerimise korraldusi, ning nõuab jõupingutuste jätkamist, et saavutada tulemusi süüdimõistvate otsuste tegemisel kõrgemal tasandil aset leidvate juhtumite puhul; kutsub sõltumatu kodanikuühiskonna organisatsioone ja meediat paljastama korruptsiooni ning võitlema sõltumatu ja erapooletu uurimise ja kohtuprotsesside eest; tunnustab jätkuvaid jõupingutusi, mida teeb riiklik korruptsiooni ennetamise komisjon ÜRO arenguprogrammi toel eesmärgiga tugevdada korruptsioonivastase võitluse ennetustegevust, luues üheksas katsealuses omavalitsuses põhjalikud korruptsioonivastase võitluse süsteemid; toetab riigi ametiasutuste taotlusi viia lõpule korruptsiooni ennetamise seaduse muutmine, laiendada korruptsioonivastase võitluse süsteemi idee üleriigiliseks ning pakkuda rikkumistest teatajatele süsteemset ja institutsioonilist kaitset;
40. võtab teadmiseks, et riikliku luureandmebaasi toimivaks muutmine jätkub endiselt, ning ergutab riigi ametiasutusi kiirendama sellesuunalisi jõupingutusi ja looma võimalikult kiiresti organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise riiklik koordineerimiskeskus, et igati toetada võitlust organiseeritud kuritegevuse, korruptsiooni, pettuse, rahapesu ja muude tõsiste kuritegude, sealhulgas piiriüleste kuritegude vastu;
41. väljendab muret eelvangistuse laialdase kasutamise ja pika kestuse pärast ning kinnipidamistingimuste pärast; märgib, et meelevaldustega seoses on tulnud ette politseijõudude ebaproportsionaalset kasutamist; nõuab, et avaliku korra tagamiseks tehtavad jõupingutused oleksid proportsionaalsed; nõuab ühtlasi kogunemisvabaduse õiguse austamist;

42. tervitab uut laste õiguskaitse seadust ja nõuab, et selle rakendamiseks eraldataks piisavalt vahendeid; peab jätkuvalt kahetsusväärseks tervise- ja haridusteenuste puudumist alaealiste kinnipidamiskeskustes;
43. peab kiiduväärseks, et hoolekandeesutustes olevate laste arv on vähenenud, kuid on siiski jätkuvalt mures hoolekandeesutustes olevate puuetega laste suure arvu pärast; nõuab, et lastekaitseüsteemi reforme jätkataks ning suurendataks sotsiaaltöö keskuste võimalusi ebasoodsas olukorras olevate perekondade toetamiseks;
44. tunnustab riikliku noorteorganisatsiooni moodustamist ja püüdlusi tagada, et see oleks laiapõhjaline ja poliitiliselt erapooletu ning saaks täiel määral osaleda Euroopa noortefoorumi liikmena; palub riigi noorte- ja spordiametil seda organisatsiooni täielikult toetada ning selle tegevuses osaleda;
45. ergutab valitsust eraldama diskrimineerimise eest kaitsmisega tegelevale komisjonile ja võrdsete võimaluste osakonna diskrimineerimisvastasele üksusele piisavalt personali ja rahalisi vahendeid; nõuab meetmeid, millega tõsta teadlikkust võrdsusest ja diskrimineerimise keelust;
46. peab kiiduväärseks, et Skopje LGBTI-inimeste keskus on pärast viimase kaheteistkümneme kuu jooksul selle vastu toime pandud viit rünnakut uuesti avatud; peab tervitatavaks riigi diskrimineerimisvastase komisjoni järeldusi, mis taunivad homfoobia ilminguid õpikutes, ning nõuab, et neid järeldusi kohaldataks laialdasemalt; nõuab eelkõige, et keelataks seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimine töökohal; peab kahetsusväärseks, et diskrimineerimisvastane seadus ei ole ikka veel ELi õigustikuga kooskõlas; kordab oma nõudmist, et seda seadust muudetaks, nii et see vastaks täielikult ELi õigustikule; mõistab hukka igasuguse vägivalda LGBTI kogukonna vastu ning kutsub kõiki riigi poliitikaringkondade ja ühiskonna juhtfigure üles tegema sama; nõuab sellise vägivalda toimepanijate vastutusele võtmist; tuletab valitsusele ja erakondadele meelde nende kohustusi kaasatuse ja sallivuse õhkkonna loomisel;
47. nõuab tungivalt, et ametiasutused koguksid süsteemselt andmeid tõrjutud ja kõrvalejätetud rühmade, sealhulgas tänavalaste, roma kogukonna laste ja puudega inimeste kohta; peab kahetsusväärseks, et ei ole kogutud andmeid vihakuritegude kohta; on jätkuvalt mures erivajadustega laste koolis olevate roma laste arvu pärast, kuid tunnustab valitsuse stipendiumisüsteemi, mille eesmärk on võimaldada roma lastel omandada keskharidus;
48. on endiselt mures romade jätkuva diskrimineerimise pärast; rõhutab sellega seoses, et roma naised kannatavad soo ja etnilise kuuluvuse tõttu kahekordse diskrimineerimise all, millega enamasti kaasneb vaesus; on mures, et see pikka aega tunnustatud kahekordne diskrimineerimine on laialt levinud, tavaline ja valdav; palub ametiasutustel teha sellisele tavale lõpp ning nõuab tungivalt romade kaasamise strateegia ennetavat rakendamist ja tervishoiuteenuste, tööhõive, eluaseme ja sotsiaalse heaolu kättesaadavuse tagamist romade jaoks;
49. nõuab tungivalt, et valitsus lahendaks isikut tõendava dokumendita romade probleemi;
50. palub valitsusel teha suuremaid jõupingutusi Kosovost pärit roma ja aškali põgenike olukorra parandamiseks;

51. tervitab naissoost linnapeade arvu kasvu nullist neljani (kokku on neid riigis 81) ja naiste arvu parlamendis, mis on kooskõlas sookvoodiga; nendib siiski murega, et naised lahkuvad jätkuvalt vabatahtlikult poliitiliste otsuste tegemise juurest; peab kiiduväärseks tööõiguse muudatusi, mis võimaldavad rasedate või äsja sünnitanud naiste paremat õiguslikku kaitset, kuid on mures töötuse suure määra pärast naiste seas; tervitab soolise võrdõiguslikkuse strateegia vastuvõtmist, kuid märgib, et riiklikud mehhanismid soolise võrdõiguslikkuse tagamiseks ei toimi veel korralikult, ning kutsub valitsust üles parandama nende toimimist ja suurendama nii nende personali kui ka rahalisi ressursse; palub ametiasutustel tagada sooline mõõde kõikides poliitikavaldkondades ning tugevdada toetust ja algatusi, millega püütakse suurendada teadlikkust soolisest võrdõiguslikkusest; peab kahetsusväärseks asjaolu, et parlament võttis raseduse katkestamise seaduse olulised muudatused vastu kiirmenetlusega ning laiema avaliku aruteluta;
52. kiidab valitsust makromajandusliku stabiilsuse säilitamise eest ning peab majanduskasvu saavutamist kiiduväärseks; märgib siiski, et sissetulekute ühtlustumine on olnud aeglane, ja väljendab muret seoses küsimustega, kas 2016. aastaks seatud eesmärk vähendada avaliku sektori eelarvepuudujääki 2,6%-ni täidetakse või mitte ning kuidas eelarve konsolideeritakse; soovib komisjonil anda riigile toimiva turumajandusega riigi staatus;
53. avaldab tunnustust selle eest, et 2012. aasta sama kvartaliga võrreldes on SKP 2013. aasta esimeses kvartalis reaalselt 2,9% võrra kasvanud; märgib ära positiivsed suundumused tööturul, kus töötajate arv oli 2013. aasta esimeses kvartalis 3,9% suurem kui 2012. aasta samas kvartalis ning töötuse määr kahanes aastaga 4,2%; peab kiiduväärseks, et riik on Maailmapanga äritegevuse aruandes ettevõtlus- ja õigusliku keskkonna parandamise edusammude poolest maailmas esikümnes;
54. tervitab komisjoni kavatsust alustada nii kõnealuse riigi kui ka muude piirkonna riikidega tööhõive- ja sotsiaalpoliitika alast dialoogi; ergutab võtma meetmeid, mille eesmärk on tagada ajakohastatud tööõiguse täielik vastavus ILO konventsioonidele; toonitab, et riik on ratifitseerinud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni kaheksa peamist töötajate õigusi käsitlevat konventsiooni; nõuab sotsiaalpartnerite suutlikkuse suurendamist ning töötajate ja ametiühingutega seonduvate õiguste tagamist; jagab muret, et kõrge töötuse määr, eelkõige haavatavate rühmade seas nagu noored ja naised, on jätkuvalt üks valitsuse pakilisemaid probleeme, ning nõuab tugevdatud meetmeid, et võidelda vaesuse, noorte suure töötuse ja diskrimineerimise vastu;
55. märgib ära riigi võimude poolt võetud meetmed seoses hiljutiste juhtumitega, kus ELi riikidesse eksporditud põllumajandustooted olid suure pestitsiidisisaldusega; palub pädevatel asutustel tugevdada kontrolli ja jälgida tõhusamalt, et riigis rakendataks ELi fütosanitaarnorme;
56. peab kahetsusväärseks, et riigil ei ole veel laiaulatuslikku kliimapolitiikat, kuigi riik seostab end rahvusvahelisel tasandil ELi seisukohtadega; ootab, et valitsus võtaks vastu vajalikud meetmed, et suurendada haldussuutlikkust kliimamuutust käsitlevate õigusaktide rakendamiseks;
57. rõhutab, et on vaja suuri jõupingutusi keskkonnaküsimustes ning eeskätt vee kvaliteedi, looduskaitse, eluslooduse säilitamise ja tööstussaaste kontrollimise ja riskijuhtimise valdkonnas; innustab tegema jõupingutusi seaduste rakendamiseks nendes

valdkondades; rõhutab, et olulist edu on võimalik saavutada üksnes siis, kui suurendatakse vajalikul määral haldussuutlikkust; kutsub valitsust üles võtma selleks vajalikud meetmed;

58. julgustab valitsust jätkama energiasektoris energiaühenduse raames koostööd ELiga;
59. juhib tähelepanu asjaolule, et taastuvenergia vallas on riigi potentsiaal ka keeruliste haldusmenetluste ja elektrihindade tõttu vaid vähesel määral arenenud; sellega seoses kutsub ametiasutusi üles tegema selles valdkonnas suuremaid jõupingutusi, et täita energiaühenduse kohustus rakendada 2014. aasta alguseks täiel määral taastuvate energiaallikate direktiivi;
60. kinnitab toetust viisarežiimi liberaliseerimisele Lääne-Balkani riikidega, mis on oluline tugisammas nende Euroopaga integreerumise protsessis; kutsub liikmesriike üles lühendama varjupaigamenetlust Lääne-Balkani riikide kodanike jaoks, et nad saaksid Schengeni alal viisavabalt reisida, mis on tõhus vahend põhjendamatu varjupaigataotluste vähendamiseks, andes samas taotlejale siiski õiguse esitada juhtumi kohta täielik ülevaade;
61. kordab, et vaja on hoida õiget tasakaalu ebaseadusliku rändega võitlemiseks võetavate õigustatud meetmete ja etniliste profiilide koostamise või muude selliste meetmete vältimise vahel, mis võivad rikkuda vaba liikumise õigust; avaldab tunnustust piirkondliku koostöö eest rände ja pagulaste küsimuses; nõuab tungivalt, et säilitataks selle riigi suhtes kehtiv ELi lihtsustatud viisakord; on seisukohal, et see riik tuleks kuulutada turvaliseks päritoluriigiks, võimaldamaks taotluste kiiremat menetlemist; palub, et valitsus säilitaks praeguse liberaalse viisarežiimi naaberriikidega ja tugevdaks jõupingutusi vähemuste sotsiaalse ja majandusliku olukorra parandamiseks ning hoiduks diskrimineerimisest või negatiivsetest meetmetest, nagu reisipiirangud isikutele, kelle varjupaigataotlus on ELis tagasi lükatud;
62. võtab teadmiseks valitsuse püüdlused korraldada ümber kohalik teedeinfrastruktuur, et edendada alternatiivturismi ja muuta kodanike elu paremaks; soovib sellega seoses riigil suhtuda avatumalt ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA) regionaalarenguprojektidesse, mis aitavad elavdada piiriülest koostööd ja sidemeid piirkonna riikide vahel, ning osaleda Kagu-Euroopat ülejäänud mandriga ühendava uude ja ökoloogiliselt tõhusa raudteesüsteemi arendamisel; nõuab täiendavaid edusamme transpordipoliitika kooskõlastamisel ELi õigustikuga;
63. võtab teadmiseks kõnealuse riigi ja Bulgaaria transpordiministrite kohtumise, mis toimus 28. novembril 2013 Sofias, ning väljendab lootust, et kohtumisel kinnitatud kohustused viia lõpule kahe riigi vaheline raudteeühendus, mis avab piirkonna jaoks uued majanduslikud väljavaated, täidetakse lühikese aja jooksul;
64. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi valitsusele ja parlamendile.